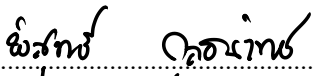

ข้อเสนอโครงการวิจัย
เรื่อง บทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น
เสนอต่อ สกว. ฝ่าย 1

ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) บทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น
(ภาษาอังกฤษ) The role of exchange rates in Thai exports to Japan
คำสำคัญ อัตราแลกเปลี่ยน และการส่งออก
Keywords Exchange rates and Exports

ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) พิสุทธิ์ กุลธนวนิชย์
ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) Pisut Kulthanavit
คุณวุฒิ ปริญญาเอก
ตำแหน่ง (ทางวิชาการ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยงาน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่ 2 ถนนพระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทรศัพท์/โทรสาร 02-613-2471 / 02-224-9428
E-mail pisut@econ.tu.ac.th

ลงนาม (ลายเซ็น)

ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) ศ.ดร. สกนธ์ วรรณวัฒนา
ตำแหน่ง คณบดี
หน่วยงาน คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่ 2 ถนนพระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทรศัพท์/โทรสาร 02-613-2401 / 02-613-2476

ได้เสนอโครงการนี้ หรือโครงการที่มีส่วนเหมือนกับเรื่องนี้บางส่วนเพื่อขอทุนต่อแหล่งอื่นที่ใดบ้าง

✓ ไม่ได้เสนอต่อแหล่งทุนอื่น

เสนอต่อ

ชื่อโครงการที่เสนอ

กำหนดทราบผล (หรือสถานภาพเท่าที่ทราบ)

งบประมาณทั้งโครงการ 503,800 บาท (ห้าแสนสามพันแปดร้อยบาทถ้วน)

จาก สกว. 503,800 บาท (ห้าแสนสามพันแปดร้อยบาทถ้วน)

ระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน

เสนอต่อ สกว. เมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559

ลงนาม พิสุทธิ์ กุลณวิทย์ ผู้เสนอโครงการ
(ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลณวิทย์)

รายละเอียดของข้อเสนอโครงการ

1. บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีมาอย่างยาวนานทั้งด้านการค้าและการลงทุน สำหรับความสัมพันธ์ทางการค้านั้น ญี่ปุ่นนับเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยมาโดยตลอด โดยที่สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เป็นสกุลเงินหลักที่ใช้ชำระค่าสินค้าและบริการสำหรับการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เริ่มมีบทบาทน้อยลง ในขณะที่สกุลเงินเยนและสกุลเงินบาทเริ่มมีบทบาทมากขึ้น การที่สกุลเงินเยนถูกใช้ในการทำการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลญี่ปุ่นต้องการผลักดันสกุลเงินเยนให้เป็นสกุลเงินสากล (Internationalize the Yen) ถึงแม้ว่าการเลือกใช้สกุลเงินใดเป็นสกุลเงินในการทำการค้าระหว่างประเทศนั้นจะเป็นไปด้วยเหตุผลในระดับผู้ประกอบการ แต่การตัดสินใจดังกล่าวนี้อาจมีผลต่อการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคทั้งนโยบายการเงินและนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจที่ส่งผ่านผลกระทบต่อภายนอก (External Shock) เข้ามาสู่ภายในประเทศ

งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาและวิเคราะห์ผลของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นโดยพิจารณา 3 สกุลเงิน ได้แก่ สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. สกุลเงินเยน และสกุลเงินบาท นั่นคืองานวิจัยจะพิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนทวิภาคีที่เป็นตัวเงิน (Bilateral Nominal Exchange Rate) ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนในรูปบาท/ดอลลาร์ สรอ. อัตราแลกเปลี่ยนในรูปบาท/เยน และอัตราแลกเปลี่ยนในรูปเยน/ดอลลาร์ สรอ. โดยจะศึกษาการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในภาพรวม หมวดสินค้าอุตสาหกรรม หมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร และใช้แบบจำลองดุลยภาพแยกส่วน (Partial Equilibrium) นอกจากนี้ งานวิจัยนี้จะพิจารณาปัจจัยทางนโยบายทางเศรษฐกิจและนโยบายทางการค้าอาจมีผลต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน งานวิจัยนี้เลือกใช้วิธีการประมาณค่าแบบ Auto-Regressive Distributed Lag (ARDL) หรืออาจเรียกว่า Bounds Test Approach to Cointegration ที่แก้ปัญหาทางเศรษฐมิติในการประมาณค่าข้อมูลอนุกรมเวลาที่ไม่เสถียรภาพ เช่นข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยน

2. ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีมาอย่างยาวนานทั้งด้านการค้าและการลงทุน สำหรับความสัมพันธ์ทางการค้านั้น ญี่ปุ่นนับเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทยมาโดยตลอด ซึ่งในปี

พ.ศ. 2557 ประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 3 ของไทย (ตารางที่ 1)¹ โดยที่การส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นมีมูลค่า 698,951.8 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2557 และคิดเป็นร้อยละ 9.6 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดของไทย ในปีนั้น ภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่ามูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2555 การส่งออกเริ่มลดลงติดต่อกันเป็นเวลา 4 ปี มูลค่าการส่งออกต่ำสุดในปี พ.ศ. 2532 โดยมีมูลค่า 3,436.30 ล้านบาทหรือดอลลาร์ สรอ. และมูลค่าการส่งออกสูงสุดในปี พ.ศ. 2554 โดยมีมูลค่า 23,870.30 ล้านบาทหรือดอลลาร์ สรอ. เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) เริ่มมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 นั้น การส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.58 และ 10.90 ในปี พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2551 ตามลำดับ แต่การส่งออกกลับลดลงร้อยละ 21.75 ในปี พ.ศ. 2552 และเพิ่มขึ้นอีกเพียง 2 ปี ก็เริ่มลดลงอีกครั้งตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555

โดยทั่วไปสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา (สรอ.) เป็นเงินสกุลหลัก (Key Currency) ที่ใช้ชำระค่าสินค้าและบริการในการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการทำธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศ สำหรับการส่งออกสินค้าและบริการของไทยไปญี่ปุ่นนั้น สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ก็เป็นสกุลเงินหลักที่ใช้ชำระค่าสินค้าและบริการเช่นกัน (ภาพที่ 2) อย่างไรก็ตาม สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เริ่มมีบทบาทน้อยลง ในขณะที่สกุลเงินเยนและสกุลเงินบาทเริ่มมีบทบาทมากขึ้น โดยที่ในปี พ.ศ. 2536 การชำระสินค้าและบริการของสินค้าส่งออกไทยไปญี่ปุ่นนั้นเป็นสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ร้อยละ 82.0 สกุลเงินเยนร้อยละ 17.0 และสกุลเงินบาทเพียงร้อยละ 0.6 เท่านั้น ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ. 2557 การชำระค่าสินค้าและบริการโดยใช้สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 57.5 แต่การใช้สกุลเงินเยนและสกุลเงินบาทเพิ่มขึ้น โดยที่สกุลเงินเยนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.6 และสกุลเงินบาทเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12.8 นอกจากนี้ยังเป็นที่น่าสังเกตว่าสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ถูกนำมาใช้ในการชำระสินค้าและบริการลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นปีที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปลี่ยนนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตะกร้าเงินเป็นระบบลอยตัวแบบมีการจัดการ² ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าประเทศที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตดังกล่าวพยายามใช้สกุลเงินอื่นนอกเหนือจากสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ เพื่อกระจายความเสี่ยงที่เกิดจากการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงกับสกุลเงินดอลลาร์ สรอ.

การที่สกุลเงินเยนถูกใช้ในการค้าระหว่างประเทศมากขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายทางเศรษฐกิจและการเมืองของญี่ปุ่นช่วงปี พ.ศ. 2527 – 2546 (ค.ศ.1984 – 2003) กล่าวคือรัฐบาลญี่ปุ่นต้องการผลักดันสกุลเงินเยนให้เป็นสกุลเงินสากล (Internationalize the Yen) อย่างน้อยให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้นใน

¹ ประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 2 ของไทยมาจนกระทั่งปี พ.ศ. 2555

² ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปลี่ยนนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตะกร้าเงินเป็นระบบลอยตัวแบบมีการจัดการเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2540

ภูมิภาคเอเชียตะวันออก รัฐบาลญี่ปุ่นมองว่าผลประโยชน์จากนโยบายดังกล่าวได้แก่³ (1) ลดความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อบริษัทสัญชาติญี่ปุ่น (2) เพิ่มความแข็งแกร่งด้านการแข่งขันระหว่างประเทศให้กับสถาบันการเงินสัญชาติญี่ปุ่น และ (3) ช่วยสนับสนุนให้ญี่ปุ่นเป็นศูนย์กลางทางการเงินระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามนโยบายดังกล่าวไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร Sato (1999) พบว่าผู้ส่งออกญี่ปุ่นเองมีพฤติกรรมในการกำหนดราคาสินค้าส่งออกโดยใช้สกุลเงินของตลาดเป้าหมาย (Pricing to Market: PTM) แทนที่จะกำหนดราคาเป็นสกุลเงินเยน Ito (2010) พบข้อสรุปเช่นเดียวกันคือ ผู้ส่งออกญี่ปุ่นกำหนดราคาสินค้าส่งออกโดยใช้สกุลเงินของตลาดเป้าหมายสำหรับประเทศที่พัฒนาแล้ว ในขณะที่ผู้ส่งออกสินค้าที่มีสัดส่วนสูงในตลาดโลกก็จะกำหนดราคาสินค้าเป็นสกุลเงินเยนทั้งที่ส่งออกไปยังประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศกำลังพัฒนา Takagi (2012) ระบุว่าผู้ส่งออกญี่ปุ่นจะเลือกใช้สกุลเงินใดในการกำหนดราคาสินค้า (Invoice Currency) นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น อำนาจทางการตลาด หรือความพึงพอใจระหว่างผู้ส่งออกและนำเข้าเอง และระบุว่าการไม่ประสบความสำเร็จดังกล่าวนี้ เป็นผลมาจากการขาดความเชื่อมั่นในเศรษฐกิจญี่ปุ่นและความต้องการใช้สกุลเงินเยนที่ยังอยู่ในวงจำกัด Ogawa (2000) อธิบายปรากฏการณ์นี้ว่า “ความล้มเหลวในการร่วมมือ (Coordination Failure)” เนื่องจากทุกคนยังคงให้ความสำคัญของการใช้สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2546 รัฐบาลญี่ปุ่นได้เปลี่ยนนโยบายจากการทำสกุลเงินเยนให้เป็นสกุลเงินสากล (Internationalize the yen) มาเป็นการทำตลาดทุนของญี่ปุ่นให้เป็นสากล (Internationalize the capital market) แทน

ดังนั้น ผู้ส่งออกของไทยที่ส่งสินค้าไปญี่ปุ่นมีทางเลือกในกำหนดราคาสินค้า (Invoice Currency) โดยใช้ 3 สกุลเงินหลัก ดังนี้

- 1) การกำหนดราคาสินค้าในรูปสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. และใช้สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ในการชำระค่าสินค้า ผู้ส่งออกเลือกวิธีการนี้เนื่องจากสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เป็น Vehicle Currency หรือสกุลเงินสากลในการชำระสินค้าและบริการระหว่างประเทศ
- 2) การกำหนดราคาสินค้าในรูปสกุลเงินเยน และใช้สกุลเงินเยน ในการชำระค่าสินค้า นั่นคือกรณีนี้ผู้ส่งออกกำหนดราคาสินค้าตามสกุลเงินของท้องถิ่นหรือตลาดที่ส่งสินค้าไปขาย กรณีนี้จึงถูกเรียกว่า Local Currency Pricing (LCP) หรือ Pricing to Market (PTM)
- 3) การกำหนดราคาสินค้าในรูปสกุลเงินบาท และใช้สกุลเงินบาท ในการชำระค่าสินค้า นั่นคือกรณีนี้ผู้ส่งออกกำหนดราคาตามสกุลเงินของประเทศตน กรณีนี้จึงถูกเรียกว่า Producer Currency Pricing (PCP)

³ Takagi (2012)

ถึงแม้ว่าการเลือกใช้สกุลเงินใดเป็นสกุลเงินในการทำการค้าระหว่างประเทศจะเป็นไปด้วยเหตุผลในระดับผู้ประกอบการ แต่การตัดสินใจดังกล่าวนั้นอาจมีผลต่อการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคทั้งนโยบายการเงินและนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นตัวแปรทางเศรษฐกิจที่ส่งผ่านผลกระทบต่อภายนอก (External Shock) เข้ามาสู่ภายในประเทศ ยกตัวอย่างเช่น หากผู้ส่งออกไทยใช้สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เป็นหลักในการทำการค้า เงินทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยก็จะประกอบด้วยเงินสกุลดอลลาร์ สรอ. เป็นหลักเช่นกัน ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงนโยบายการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาที่จะส่งผลกระทบต่อค่าเงินดอลลาร์ สรอ. และส่งผลต่อมายังมูลค่าเงินทุนสำรองระหว่างประเทศของไทยเช่นกัน

งานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาและวิเคราะห์ผลของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการค้าระหว่างประเทศโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่อยู่ในรูปสกุลเงินท้องถิ่นต่อสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เช่น กรณีการส่งออกของไทยงานศึกษาก็จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนในรูปบาท/ดอลลาร์ สรอ. เช่น Bahmani-Oskooee and Satawatananon (2012) อย่างไรก็ตาม การที่สกุลเงินเยนและสกุลเงินบาทเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในการใช้ชำระสินค้าส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นนั้น อาจทำให้การเคลื่อนไหวของทั้งสองสกุลเงินส่งผลกระทบต่อส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน งานวิจัยนี้จึงต้องการศึกษาและวิเคราะห์ผลของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นโดยพิจารณา 3 สกุลเงิน ได้แก่ สกุลเงินดอลลาร์ สรอ. สกุลเงินเยน และสกุลเงินบาท นั่นคืองานวิจัยจะพิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนทวิภาคีที่เป็นตัวเงิน (Bilateral Nominal Exchange Rate) ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยนในรูปบาท/ดอลลาร์ สรอ. อัตราแลกเปลี่ยนในรูปบาท/เยน และอัตราแลกเปลี่ยนในรูปเยน/ดอลลาร์ สรอ. ภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่าการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนทั้งสามประเภทนั้นไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกันเสมอไป ยกตัวอย่างเช่นในช่วงปี พ.ศ. 2547-2550 สกุลเงินบาทแข็งค่าเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. และสกุลเงินเยน แต่สกุลเงินเยนอ่อนค่าเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. และในช่วงปี พ.ศ. 2552-2554 สกุลเงินบาทและสกุลเงินเยนแข็งค่าเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. แต่สกุลเงินเยนกลับอ่อนค่าเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์ สรอ.

งานวิจัยนี้จะศึกษาการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในภาพรวม หมวดสินค้าอุตสาหกรรม หมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ซึ่งมีความสำคัญเป็นลำดับที่หนึ่ง ลำดับที่สอง และลำดับที่สาม (ตารางที่ 2)^{4 5} โดยใช้แบบจำลองดุลยภาพแยกส่วน (Partial Equilibrium) ซึ่งใช้ในการศึกษาของ Huchet-Bourdon and Korinek (2011) และ Bahmani-Oskooee and Satawatananon (2012) และงานวิจัยนี้เลือกใช้วิธีการประมาณค่าแบบ Auto-Regressive Distributed Lag (ARDL) หรืออาจเรียกว่า

⁴ งานวิจัยนี้แตกต่างจากงานศึกษาของ Rahmatsyah, Rajaguru and Siregar (2002) ที่ถึงแม้ว่าจะศึกษาโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนในรูปบาท/เยน แต่เป็นการศึกษาการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น ไม่ได้แยกตามหมวดสินค้า

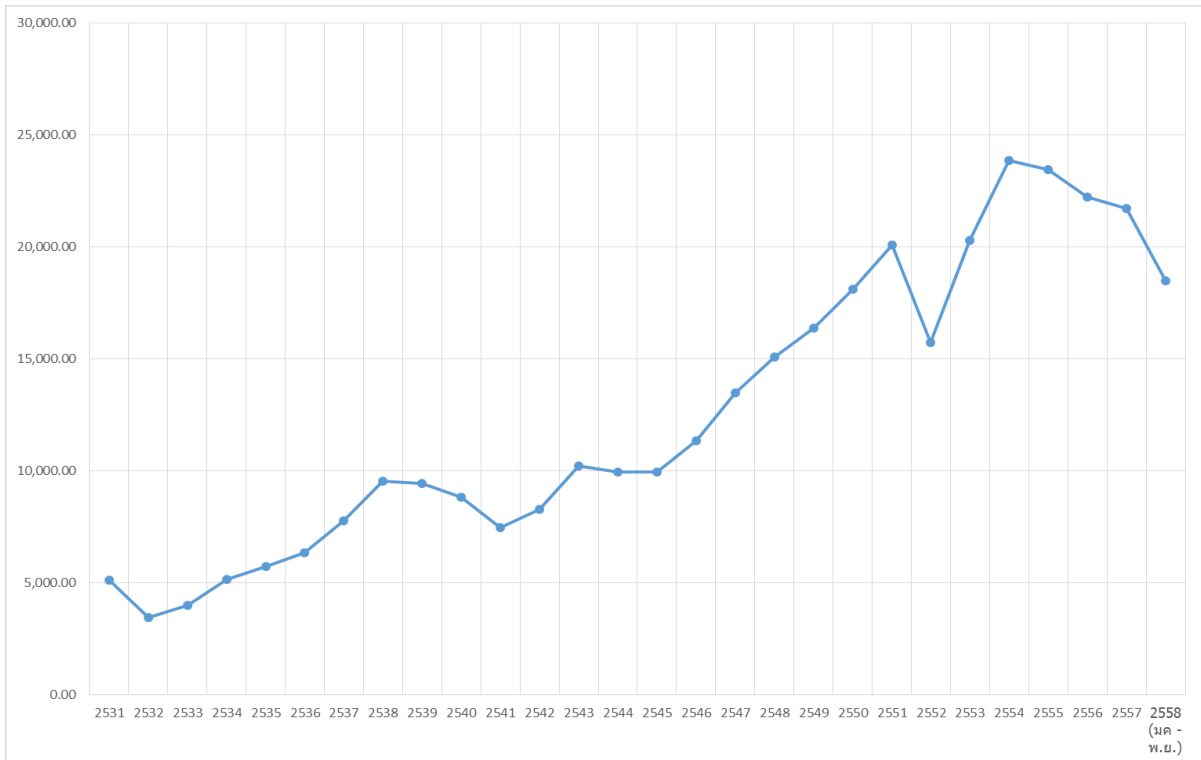
⁵ งานวิจัยนี้ไม่ศึกษาการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม เนื่องจากหมวดสินค้านี้ส่วนใหญ่เป็นการทำการค้าระหว่างกันภายในบริษัท (Intra-firm) หรือในลักษณะบริษัทแม่ (Parent Firm) กับบริษัทย่อย (Subsidiaries)

Bounds Test Approach to Cointegration ที่เสนอโดย Pesaran, Shin and Smith (2001) ที่แก้ปัญหาทางเศรษฐกิจในการประมาณค่าข้อมูลอนุกรมเวลาที่ไม่เสถียรภาพ

นอกจากนี้ ปัจจัยทางนโยบายทางเศรษฐกิจและนโยบายทางการค้าอาจมีผลต่อการส่งออกของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นด้วยเช่นกัน งานวิจัยนี้จึงพิจารณาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งทำให้ ธปท. เปลี่ยนนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนจากระบบตะกร้าเงินเป็นระบบลอยตัวแบบมีการจัดการ และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ที่มีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. 2550 โดยงานวิจัยจะศึกษาบทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นก่อนและหลังสองเหตุการณ์ข้างต้น

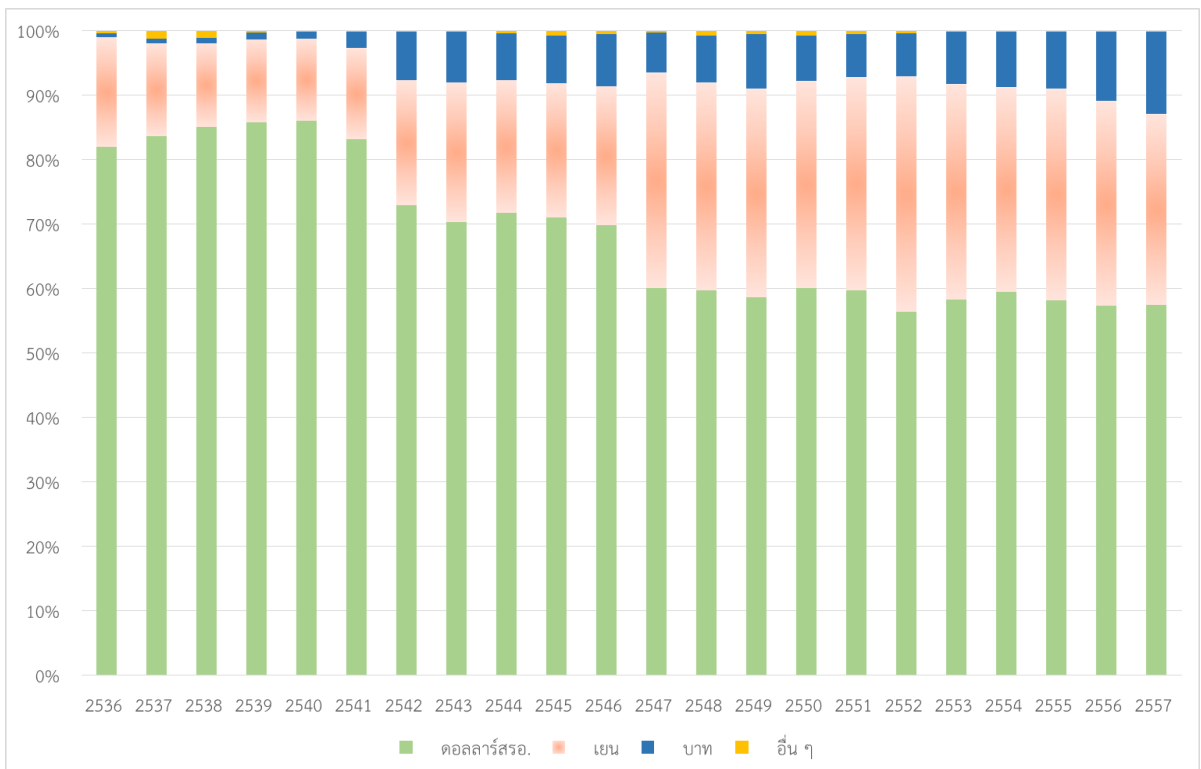
ภาพที่ 1: มูลค่าการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น ปี พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2557

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สหรัฐ.

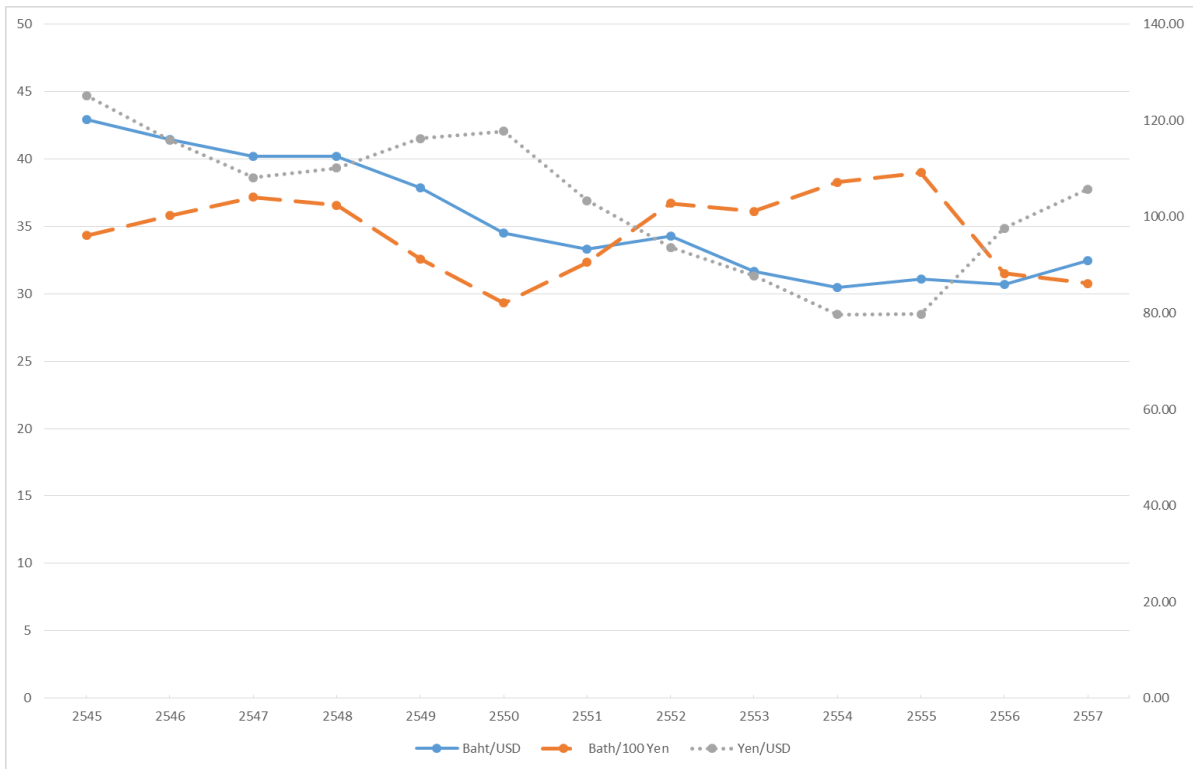
ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ภาพที่ 2: โครงสร้างการชำระสินค้าส่งออกของไทยกับประเทศญี่ปุ่น จำแนกตามสกุลเงิน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

ภาพที่ 3: อัตราแลกเปลี่ยนระหว่างสกุลเงินบาท สกุลเงินเยน และสกุลเงินดอลลาร์ สรอ.

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และ FRED Economic Data

หมายเหตุ: แกนซ้ายสำหรับอัตราแลกเปลี่ยนในรูปบาท/ดอลลาร์ สรอ. และบาท/100 เยน แกนขวาสำหรับอัตราแลกเปลี่ยนในรูป เยน/ดอลลาร์ สรอ.

ตารางที่ 1: มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยไปยังตลาดส่งออกสำคัญ พ.ศ. 2557

ลำดับที่	ประเทศ	มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	สัดส่วนการส่งออกต่อ มูลค่าการส่งออกรวม
1	จีน	806,437.6	11.0
2	สหรัฐอเมริกา	767,856.3	10.5
3	ญี่ปุ่น	698,951.8	9.6
4	มาเลเซีย	410,287.3	5.6
5	ฮ่องกง	405,266.4	5.5
6	สิงคโปร์	335,520.3	4.6
7	อินโดนีเซีย	305,610.9	4.2
8	ออสเตรเลีย	298,894.3	4.1
9	เวียดนาม	253,260.6	3.5
10	ฟิลิปปินส์	188,509.1	2.6
11	ประเทศอื่น ๆ	2,842,471.8	38.9

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 2: โครงสร้างสินค้าการส่งออกของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น

หมวดสินค้า	พ .ศ.2554	พ .ศ.2555	พ .ศ.2556	พ .ศ.2557
สินค้าเกษตรกรรม (กสิกรรม, ปศุสัตว์,ประมง)	17.88	15.14	14.12	12.66
สินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	10.21	10.53	10.05	9.96
สินค้าอุตสาหกรรม	70.10	72.04	74.58	76.19
สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	1.81	2.30	1.25	1.18

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 3.1 ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่จะใช้ในงานวิจัย
- 3.3 จัดทำและประมาณค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา
- 3.4 ศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น
- 3.5 วิเคราะห์เชื่อมโยงผลการศึกษาเพื่อนำไปสู่นโยบาย

4. กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยแต่ละข้อ

แผนกิจกรรมหลักที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ รวมทั้งผลลัพธ์ (Output) ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1. ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	1.1 ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	มี.ค. – เม.ย. 59	30	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์
2. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของตัวแปรที่ใช้ในแบบจำลอง	2.1 รวบรวมและจัดทำข้อมูล	พ.ค. 59	10	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์
	2.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และจัดทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	พ.ค. 59	10	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์
3. จัดทำและประมาณค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้น สำหรับการส่งออกในภาพรวมและการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม	3.1 จัดทำแบบจำลองและวิธีการศึกษา	มิ.ย. 59	10	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์
	3.2 ประมาณค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้น สำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม	ก.ค. 59	10	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์
4. ศึกษาและวิเคราะห์บทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเบื้องต้น สำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม	4.1 วิเคราะห์และเขียนผลการศึกษาเบื้องต้น สำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม	ก.ค. – ส.ค. 59	20	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์
5. ปรับปรุงผลการศึกษาศึกษา	5.1 ปรับปรุงผลการศึกษาล้างจากรายงานความก้าวหน้า	ก.ย. 59	20	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์

วัตถุประสงค์	กิจกรรมหลัก	ช่วงระยะเวลา ดำเนินการ	จำนวน วันที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
6. ประเมินค่า แบบจำลองที่ใช้ใน การศึกษาสำหรับ การส่งออกหมวด สินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	6.1 ประเมินค่า แบบจำลองที่ใช้ใน การศึกษาสำหรับการ ส่งออกหมวดสินค้า เกษตรกรรม และ หมวดสินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	ต.ค. – พ.ย. 59	20	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลณวิทย์
7. ศึกษาและวิเคราะห์ บทบาทของอัตรา แลกเปลี่ยนต่อการ ส่งออกของไทยไป ญี่ปุ่นสำหรับการ ส่งออกหมวดสินค้า เกษตรกรรม และ หมวดสินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	7.1 วิเคราะห์และเขียนผล การศึกษาสำหรับการ ส่งออกหมวดสินค้า เกษตรกรรม และ หมวดสินค้า อุตสาหกรรม การเกษตร	ธ.ค. 59 – ม.ค. 60	20	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลณวิทย์
8. สรุปผลการศึกษา และวิเคราะห์ เชื่อมโยงผล การศึกษาเพื่อ นำไปสู่แนว นโยบาย	8.1 สรุปผลการศึกษา และจัดทำ ข้อเสนอแนะเชิง นโยบาย	ม.ค. – ก.พ. 60	20	ผศ.ดร. พิสุทธิ์ กุลณวิทย์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา

ผลผลิตของโครงการนี้ประกอบด้วย รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ และบทความวิจัยสำหรับตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ซึ่งแบ่งพิจารณาตามช่วงเวลาดังนี้

เดือนที่	กิจกรรม (Activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (Outputs)
6 เดือนที่ 1	1. ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	1. ทราบกรอบแนวคิด ทฤษฎี และวิธีการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา
	2. รวบรวมและจัดทำข้อมูล	2. ชุดข้อมูลของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่จะใช้ในการศึกษา
	3. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และจัดทำ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของตัวแปรทางเศรษฐกิจที่จะใช้ในการศึกษา
	4. จัดทำแบบจำลองและวิธีการศึกษา	4. แบบจำลองและวิธีการศึกษา
	5. ประเมินค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้นสำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม	5. ผลการประเมินค่าเบื้องต้นสำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม
	6. วิเคราะห์และเขียนผลการศึกษาเบื้องต้น สำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม	6. ผลการศึกษาเบื้องต้นสำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม
6 เดือนที่ 2	1. ปรับปรุงผลการศึกษาหลังจากนำเสนอรายงานความก้าวหน้า	1. ผลการศึกษาหลังจากนำเสนอรายงานความก้าวหน้า
	2. ประเมินค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา สำหรับการส่งออกหมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	2. ผลการประเมินค่าสำหรับการส่งออกหมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร
	3. วิเคราะห์และเขียนผลการศึกษาสำหรับการส่งออกหมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร	3. ผลการศึกษาสำหรับการส่งออกหมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร
	4. สรุปผลการศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยบูรณาการข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเชิงพรรณนา และการศึกษาเชิงประจักษ์	4. รายงานฉบับสมบูรณ์ ที่มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. แนวทางการดำเนินงาน

- 6.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่เป็นงานศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ และจัดทำแบบจำลองและวิธีการศึกษา โดยจะกล่าวถึงในหัวข้อที่ 7
- 6.2 รวบรวม ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่จะใช้ในงานวิจัย
- 6.3 จัดทำและประมาณค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา
- 6.4 วิเคราะห์บทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่น
- 6.5 วิเคราะห์ผลการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
- 6.6 สรุปผลการศึกษา

7. แบบจำลองและวิธีการศึกษา (เบื้องต้น)

7.1 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยนี้ประยุกต์ใช้แบบจำลองทางการค้าระหว่างประเทศที่นำเสนอโดย Huchet-Bourdon and Korinek (2011) สมการหลักที่ใช้คือ

$$\ln X_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 \ln Y_t + \beta_2 \ln RER_t + \beta_3 \ln V_t + \varepsilon_{x,t} \quad \text{--- (1)}$$

โดยที่	$X_{i,t}$	คือ มูลค่าการส่งออกที่แท้จริงหมวดสินค้า i
	Y_t	คือ รายได้ที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น
	RER_t	คือ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง
	V_t	คือ ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง
	$\varepsilon_{x,t}$	คือ ตัวรบกวน (Errors)

Bahmani-Oskooee and Ardalani (2006) และ Huchet-Bourdon and Korinek (2011) ระบุว่าสมการที่ (1) เป็นสมการลดรูป (Reduced-form Equation) ที่ได้มาจากสมการอุปสงค์และอุปทานสำหรับสินค้าส่งออก จากสมการที่ (1) มูลค่าการส่งออกที่แท้จริงของหมวดสินค้า i ที่ไทยส่งออกไปญี่ปุ่นนั้นขึ้นอยู่กับตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์ 3 ตัวแปร ได้แก่ รายได้ที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง ในทางทฤษฎีการเพิ่มขึ้นของรายได้ที่แท้จริงทำให้อำนาจซื้อที่แท้จริงของประชาชนในประเทศนั้นๆ สูงขึ้น จึงทำให้ประชาชนต้องการบริโภคสินค้าทั้งสินค้าที่ผลิตในประเทศและสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้น นั่นคือการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเมื่อรายได้ที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ในขณะที่

การเพิ่มขึ้นของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงจะช่วยกระตุ้นการส่งออกที่แท้จริงของหมวดสินค้า i เนื่องจากราคาเปรียบเทียบของสินค้าส่งออกที่แท้จริงของหมวดสินค้า i ลดลง

งานวิจัยนี้ศึกษาโดยใช้ข้อมูลรายเดือน โดยใช้ผลผลิตอุตสาหกรรม (Industrial Production Index: IPI) เป็นตัวแปรในการประมาณการรายได้ที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น งานวิจัยนี้พิจารณาอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงของอัตราแลกเปลี่ยนทวิภาคีที่เป็นตัวเงิน (Bilateral Nominal Exchange Rate) ในรูป บาท/ดอลลาร์ สรอ. บาท/100เยน และ เยน/ดอลลาร์ สรอ. โดยใช้ดัชนีราคาผู้บริโภค (Consumer Price Index: CPI) ในการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง สำหรับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง งานวิจัยเลือกใช้แบบจำลอง Generalized AutoRegressive Conditional Heteroskedasticity (GARCH) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่นิยมใช้ในงานวิจัยกลุ่มนี้ ตัวอย่างเช่น Rahmatsyah, Rajaguru, and Siregar (2002) และ Huchet-Bourdon and Korinek (2011)

แบบจำลอง GARCH กำหนดให้อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงถูกอธิบายโดยสมการ Autoregressive ลำดับที่ 1 [AR(1)] ดังนี้

$$RER_t = a_0 + a_1 RER_{t-1} + \varepsilon_t, \quad \varepsilon_t \sim N(0, h_t^2)$$

โดยที่ RER_t คืออัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง ณ เวลา t และ ε_t คือตัวรบกวนแบบ white noise โดย $E(\varepsilon_t) = 0$ และ $V(\varepsilon_t) = h_t^2$ แบบจำลอง GARCH (p, q) มีรูปแบบคือ

$$h_t^2 = \gamma_0 + \gamma_1 \varepsilon_{t-1}^2 + \gamma_2 \varepsilon_{t-2}^2 + \dots + \gamma_p \varepsilon_{t-p}^2 + \phi_1 h_{t-1}^2 + \phi_2 h_{t-2}^2 + \dots + \phi_q h_{t-q}^2$$

โดยที่ p คือเลขลำดับของ ARCH (lagged residual squared terms) และ q คือเลขลำดับของ GARCH (lagged variance) การศึกษานี้พิจารณาแบบจำลอง GARCH (1, 1) ซึ่งมีรูปแบบคือ

$$h_t^2 = \gamma_0 + \gamma_1 \varepsilon_{t-1}^2 + \phi_1 h_{t-1}^2$$

7.2 วิธีการศึกษา

วิธีการทางเศรษฐมิติที่ใช้ในการประมาณค่าสมการการส่งออก สมการที่ (1) คือ วิธีการ Auto-Regressive Distributed Lag (ARDL) หรือ Bounds Test Approach to Cointegration เป็นวิธีที่เสนอโดย Pesaran et al. (2001) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระยะยาว โดยใช้การทดสอบค่าสถิติ F (F-tests) โดยไม่จำเป็นที่จะต้องทดสอบคุณลักษณะ Unit-root ของตัวแปรในแบบจำลอง การประมาณค่าด้วยวิธี ARDL จะเขียนสมการการส่งออก สมการที่ (1) ให้อยู่ในรูปแบบจำลอง Conditional ARDL-Error Correction ดังนี้

$$\Delta \ln X_{i,t} = d_0 + \sum_{k=1}^{n1} d_{1k} \Delta \ln X_{i,t-k} + \sum_{k=0}^{n2} d_{2k} \Delta \ln Y_{t-k} + \sum_{k=0}^{n3} d_{3k} \Delta \ln RER_{t-k} + \sum_{k=0}^{n4} d_{4k} \Delta \ln V_{t-k} + \lambda_0 \ln X_{i,t-1} + \lambda_1 \ln Y_{t-1} + \lambda_2 \ln RER_{t-1} + \lambda_3 \ln V_{t-1} + \zeta_t \quad \text{--- (2)}$$

สมการที่ (2) ใช้ประมาณค่าผลกระทบของรายได้ที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง และความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง ต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในภาพรวม และการส่งออกแยกตามหมวดสินค้าได้แก่ หมวดสินค้าอุตสาหกรรม หมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ทั้งในระยะสั้นและในระยะยาว โดยที่ผลกระทบในระยะสั้นนั้นวิเคราะห์ได้จากค่าสัมประสิทธิ์ d_{1k} , d_{2k} , d_{3k} และ d_{4k} ส่วนผลกระทบในระยะยาวนั้นวิเคราะห์ได้จากการค่าสัมประสิทธิ์ λ_1 , λ_2 และ λ_3 แล้วหารด้วยค่าสัมประสิทธิ์ λ_0 ⁶ กล่าวคือค่าสัมประสิทธิ์ d_{3k} และ λ_2 แสดงบทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกในระยะสั้นและในระยะยาว ตามลำดับ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ d_{4k} และ λ_3 แสดงบทบาทของความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนต่อการส่งออกในระยะสั้นและในระยะยาว ตามลำดับ ยกตัวอย่างเช่น ผลการประมาณค่าของสัมประสิทธิ์ d_{3k} ของอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงในรูป บาท/ดอลลาร์ สรอ. บาท/100เยน และ เยน/ดอลลาร์ สรอ. จะสะท้อนบทบาทของแต่ละอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นในภาพรวม และการส่งออกแยกตามหมวดสินค้าได้แก่ หมวดสินค้าอุตสาหกรรม หมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ในระยะสั้น

⁶ การหารด้วย λ_0 เรียกว่าวิธีการ Normalization

8. แผนการทำงาน

กิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	←→											
2. รวบรวมและจัดทำข้อมูล			←→									
3. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และจัดทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา			←→									
4. จัดทำแบบจำลองและวิธีการศึกษา				←→								
5. ประเมินค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเบื้องต้นสำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม					←→							
6. วิเคราะห์และเขียนผลการศึกษาเบื้องต้น สำหรับการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกหมวดสินค้าอุตสาหกรรม					←→							
นำเสนอรายงานความก้าวหน้า							*					
7. ปรับปรุงผลการศึกษาลงจากนำเสนอรายงานความก้าวหน้า							←→					
8. ประเมินค่าแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาสำหรับการส่งออกหมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร								←→				
9. วิเคราะห์และเขียนผลการศึกษา สำหรับการส่งออกหมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร										←→		
10. สรุปลงการศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย โดยบูรณาการข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเชิงพรรณนา และการศึกษาเชิงประจักษ์											←→	
นำเสนอร่างรายงานฉบับสมบูรณ์												*
นำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์												*

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับเมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นที่เป็นรูปธรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ (ผลลัพธ์ของโครงการ)

องค์ความรู้ในส่วนของบทบาทของอัตราแลกเปลี่ยนระหว่าง 3 สกุลเงิน คือสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. สกุลเงินเยน และสกุลเงินบาท นั่นคืออัตราแลกเปลี่ยนในรูปแบบ บาท/ดอลลาร์ สรอ. บาท/100เยน และ เยน/ดอลลาร์ สรอ. ที่มีต่อการส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นทั้งการส่งออกในภาพรวม และการส่งออกแยกตามหมวดสินค้าได้แก่ หมวดสินค้าอุตสาหกรรม หมวดสินค้าเกษตรกรรม และหมวดสินค้าอุตสาหกรรมการเกษตร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

10. กระบวนการผลักดันผลงานดังกล่าวออกสู่การใช้ประโยชน์

- 10.1 นำเสนอผลการวิจัยเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง
- 10.2 นำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 10.3 ตีพิมพ์ผลงานจากงานวิจัยเป็นบทในหนังสือของชุดโครงการ

11. ผลงานที่ส่งต่อ สกว.

- 11.1 รายงานความก้าวหน้าในเดือนที่ 6 และรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ
- 11.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 11.3 บทความในหนังสือของชุดโครงการ

12. คณะนักวิจัย

ผศ.ดร.พิสุทธิ์ กุลธนวิทย์ (คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

13. งบประมาณของโครงการ

งบประมาณโครงการ เป็นเงินจำนวน 503,800 บาท (ห้าแสนสามพันแปดร้อยบาทถ้วน)

หมวดค่าใช้จ่าย		จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
1. หมวดค่าตอบแทน		240,000	
1.1	นักวิจัย (20,000 บาท/เดือน)	240,000	1 คน x 12 เดือน
2. หมวดค่าจ้าง		120,000	
2.1	ผู้ช่วยวิจัย (10,000 บาท/เดือน)	120,000	1 คน x 12 เดือน
3. หมวดค่าใช้จ่าย		28,000	
3.1	ค่าติดต่อสื่อสาร	2,000	
3.2	ค่าหนังสือและเอกสาร	10,000	
3.3	ค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงาน	10,000	-
3.4	ค่าถ่ายเอกสาร	6,000	
4. หมวดค่าวัสดุ		70,000	
4.1	ค่าวัสดุอุปกรณ์สำนักงานและวัสดุสิ้นเปลือง	10,000	
4.2	ค่าซอฟต์แวร์เพื่อใช้ในการประมาณค่าแบบจำลอง	60,000	
5. หมวดเงินอุดหนุน (งวดพิเศษ ก.)		45,800	
5.1	ค่าเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันต้นสังกัด	45,800	
รวมทั้งสิ้น		503,800	1 + 2 + 3 + 4 + 5

14. แผนการใช้งบประมาณ

หมวดค่าใช้จ่าย		งวดที่ 1	งวดที่ 2	งวดที่ 3	งวดพิเศษ	รวม
1. หมวดค่าตอบแทน		120,000	60,000	60,000	-	240,000
1.1	นักวิจัย (20,000 บาท/เดือน)	120,000	60,000	60,000	-	240,000
2. หมวดค่าจ้าง		60,000	60,000	-	-	120,000
2.1	ผู้ช่วยวิจัย (10,000 บาท/เดือน)	60,000	60,000	-	-	120,000
3. หมวดค่าใช้สอย		14,000	14,000			28,000
3.1	ค่าติดต่อสื่อสาร	1,000	1,000	-	-	2,000
3.2	ค่าหนังสือและเอกสาร	5,000	5,000	-	-	10,000
3.3	ค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงาน	5,000	5,000	-	-	10,000
3.4	ค่าถ่ายเอกสาร	3,000	3,000	-	-	6,000
4. หมวดค่าวัสดุ		65,000	5,000		-	70,000
4.1	ค่าวัสดุอุปกรณ์สำนักงานและวัสดุสิ้นเปลือง	5,000	5,000	-	-	10,000
4.2	ค่าซอฟต์แวร์เพื่อใช้ในการประมาณค่าแบบจำลอง	60,000	-	-	-	60,000
5. หมวดเงินอุดหนุน (งวดพิเศษ ก.)		-	-	-	45,800	45,800
5.1	ค่าเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สถาบันต้นสังกัด	-	-	-	45,800	45,800
รวมทั้งสิ้น		259,000	139,000	60,000	45,800	503,800

เอกสารอ้างอิง

- Bahmani-Oskooee, M. and Ardalani, Z. (2006) "Exchange rate sensitivity of U.S. trade flows: Evidence from industry data," *Southern Economic Journal*, 72, 542-559.
- Bahmani-Oskooee, M. and Satawatananon, K. (2012) "The impact of exchange rate volatility on commodity trade between the US and Thailand," *International Review of Applied Economics*, 26, 515-532.
- Huchet-Bourdon, M. and Korinek, J. (2011) "To what extent do exchange rates and their volatility affect trade," *OECD Trade Policy Working Papers*, No. 119.
- Ito, T., Koibuchi, S., Sato, K., Shimizu, J. (2010) "Why has the yen failed to become a dominant invoicing currency in ASIA? A firm-level analysis of Japanese exporters' invoicing behavior," *NBER Working Paper*, No.16231.
- Ogawa, E. (2000) "The Japanese yen as an international currency," Mimeo, Hitotsubashi University.
- Pesaran, M.H., Shin, Y. and Smith, R.J. (2001) "Bounds testing approaches to the analysis of level relationships," *Journal of Applied Econometrics*, 16, 289-326.
- Rahmatsyah, T., Rajaguru, G. and Siregar, R.Y. (2002) "Exchange-rate volatility, trade and "fixing for life" in Thailand," *Japan and the World Economy*, 14, 445-470.
- Sato, K. (1999) "The international use of the Japanese yen: the case of Japan's trade with East Asia," *World Economy*, 22, 547-584.
- Takagi, S (2009) "Internationalising the yen, 1984–2003: unfinished agenda or mission impossible?" *BIS Paper #61*

ประวัติบุคคล (หัวหน้าโครงการวิจัย)

ชื่อ-นามสกุล	(ภาษาไทย)	พิสุทธิ์ กุลธนะวิทย์
	(ภาษาอังกฤษ)	Pisut Kulthanavit
เพศ		ชาย
วันเดือนปีเกิด		13 กรกฎาคม 2519
ตำแหน่งปัจจุบัน		อาจารย์ประจำ
สถานที่ติดต่อ (ที่ทำงาน)		คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ที่อยู่		2 ถนนพระจันทร์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200
โทรศัพท์/โทรสาร		02-613-2471 / 02-224-9428
E-mail		pisut@econ.tu.ac.th
ที่อยู่ (ที่บ้าน)		248/62 บางกอกริเวอร์มาร์ริ่น่า (15C) ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 10700
โทรศัพท์/โทรสาร		089-900-5614

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี	เศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. 2540)
ปริญญาโท	เศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (พ.ศ. 2542)
	เศรษฐศาสตร์	University of Washington (พ.ศ. 2548)
ปริญญาเอก	เศรษฐศาสตร์	University of Washington (พ.ศ. 2551)

ผลงานวิจัย

ก. ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติและนานาชาติ

Inflation Targeting and the Exchange Rate in Thailand (2005), *Thammasat Economic Journal*, 23(2), 51-69.

Adaptive Learning and Monetary Policy in an Open Economy: Lessons from Japan (2008), *Pacific Economic Review*, 13(4), 405-430, Joint with Yu-chin Chen.

Global Recession, Labour Market Adjustment and International Production Networks: Evidence from the Thai Automotive Industry? (2010) *ASEAN Economic Bulletin*, 27(1), 98-120, Joint with Archanun Kohpaiboon, Prasert Vijitnopparat, and Nongnuch Soonthornchawakan.

Structural Adjustment and International Migration: Firm Survey Analysis of the Thai Clothing Industry (2012), *Oxford Development Studies*, 40(2), 231-260, Joint with Archanun Kohpaiboon and Juthathip Jongwanich.

Purchasing Power Parity with Structural Change Analysis: The Thai Real Exchange Rate Case Study (2011), *Thammasat Economic Journal*, 29(4), 38-88, Joint with Palakorn Satsuea. (in Thai)

Inflation Targeting under Adaptive Learning: Thai Monetary Policy Analysis (2012), *Thammasat Economic Journal*, 30(3), 59-101. (in Thai)

Nominal Exchange Rate Variation and World Commodity Price Variation: The Cases of Australia, Canada, and New Zealand (2014), *Applied Economics Journal*, 21(2), 72-99, Joint with Thanyakorn Bunnag. (in Thai)

Productivity of Thai Old Aged Labors (2015), *BU Academic Review*, 14(1), 88-106, Joint with Nongnuch Soonthornchawakan. (in Thai)

ข. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

Global Recession and Labor Market Adjustment: Evidence of Thai Automotive Industry, 2009, Joint with Archanun Kohpaiboon, Prasert Vijitnopparat, and Nongnuch Soonthornchawakan

International Labor Migration and Competitiveness: Firm-level Analysis of Thai Clothing Industry, 2010, Joint with Archanun Kohpaiboon

Adjustment of Thai Clothing Industry in the Post-ATC Era, 2011 (in Thai), Joint with Archanun Kohpaiboon

Inflation Targeting under Adaptive Learning: A Case Study for Thailand, 2012 (in Thai), funded by the Thai Research Fund.

The Study of Age-Productivity Profiles and the Old Aged Labor's Working in Manufacturing Sector, Trade and Services Sector, and Wholesale-Retail Trade and Hotel-Restaurants Sector, 2013 (in Thai), funded by Thai Health Promotion Foundation. Joint with Nongnuch Soonthornchawakan.

Economic Forecasting Models for Thailand's Economy, the Manufacturing Sector and the Wholesale and Retail Trade, Repair of Vehicles and Personal and Household Goods Sector, 2015 (in Thai), funded by the Thai Research Fund, Joint with Somsak Kittipiyakul.

ค. ผลงานอื่นๆ เช่น ตำรา บทความ สิทธิบัตร ฯลฯ

Lecture Notes for EE631 (Monetary Economics), Faculty of Economics, Thammasat University.

ง. รางวัลผลงานวิจัยที่เคยได้รับ

ผลงานวิจัยดีเด่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปี 2556 สาขาสังคมศาสตร์ ผลงานที่ได้รับรางวัลคือ “นโยบายการเงินแบบการกำหนดเป้าหมายเงินเฟ้อภายใต้การเรียนรู้แบบปรับตัว: กรณีศึกษาประเทศไทย”

จ. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 สาขา)

- 1) เศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomics)
- 2) เศรษฐศาสตร์การเงิน (Monetary Economics)
- 3) เศรษฐศาสตร์การเงินระหว่างประเทศ (International Finance)

ฉ. ภาระงานในปัจจุบัน

1) งานประจำ

อาจารย์ประจำ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2) งานวิจัยที่รับผิดชอบในปัจจุบัน